

Переклад з болгарської мови

КОНСУЛЬТАЦІЇ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

За телефоном 0800 88 001 кол-центр Міністерства праці та соціальної політики надає громадянам України безкоштовні консультації болгарською, російською та англійською мовами щодо доступу до ринку праці в Болгарії та можливостей соціальної підтримки дітей та сімей з понеділка по п'ятницю з 9:00 до 17:30.

Доступ до ринку праці

У Законі про притулок та біженців введено вимогу ст. 12 *Директиви 2001/55/ЄС від 20 липня 2001 р. про мінімальні стандарти надання тимчасового захисту*, про те, що іноземці, які користуються тимчасовим захистом, мають право на роботу та професійне навчання. З цього випливає, що громадяни України, які користуються тимчасовим захистом, можуть працювати в Болгарії без дозволу на роботу, реєструватися як шукачі роботи в центрі зайнятості за своєю постійною або фактичною адресою проживання та користуватися послугами з працевлаштування та професійної підготовки.

Громадяни України, що користуються тимчасовим захистом, мають право:

1. залишатися на території Республіки Болгарія;
2. працювати в Болгарії без дозволу на доступ до ринку праці, а також проходити курси професійної підготовки;
3. на належне житло або на кошти на проживання у разі потреби;
4. на соціальну допомогу;
5. на медичну допомогу у невідкладних випадках;
6. вільно повернутися до країни свого походження.

Громадяни України можуть отримати доступ до болгарського ринку праці для роботи за наступними спрощеними процедурами:

Громадяни України, які мають необхідні документи, що підтверджують болгарське походження, можуть почати працювати відразу (навіть до отримання посвідки на проживання) лише зареєструвавшись в Агентстві зайнятості. Для цього вони повинні мати трудовий договір з

місцевим роботодавцем на період не менше 6 місяців. Додаткову інформацію про процедуру можна знайти за посиланням: <https://www.az.government.bg/pages/zaetost-na-lica-ot-bulgarski-proizhod/>.

Громадяни України мають право на сезонну роботу до 90 днів у сільському, лісному та рибному господарстві, готелях і ресторанах Болгарії без перерви протягом 12 місяців. Для цього необхідно зареєструватись в Агентстві зайнятості на підставі поданої роботодавцем декларації. Додаткову інформацію про процедуру можна знайти за посиланням: <https://www.az.government.bg/pages/sezonna-zaetost-do-90-dni/>.

Громадяни України, які подали заяву про міжнародний захист і провадження не було завершено протягом трьох місяців з моменту подання заяви з незалежних від них причин, мають право працювати в Болгарії без дозволу на роботу до закінчення процедури. Декларування працевлаштування українців у цих випадках здійснюється місцевим роботодавцем, який прийняв їх на роботу за трудовим договором. Додаткову інформацію про процедуру можна знайти за посиланням: <https://www.az.government.bg/pages/4ujdenci-po-chl29-bejanci/>.

Українці та члени їхніх сімей, яким надано право на притулок або міжнародний захист в Болгарії, мають право працювати в Болгарії без дозволу на доступ до ринку праці. Особи, яким надано статус біженця або гуманітарний статус, можуть зареєструватися як шукачі роботи в дирекції «Бюро праці» за своєю постійною або фактичною адресою.

Трудові права в Болгарії

Органи контролю Головної інспекції праці мають готовність надавати консультації громадянам України щодо їх права на працю. З цією метою створено електронну пошту, на яку вони можуть надіслати запитання, пов'язані з трудовим законодавством, а також повідомити, якщо вони вже працевлаштовані і вважають, що їхні права порушено.

Адреса електронної пошти BGhelp.Ukrainians@gli.government.bg опублікована на сайті Інспекції праці, у розділі контакти, а також у розділі «Для роботодавців та працівників» та розділі «Робота для іноземців на території Республіки Болгарії». За вказаною адресою фахівці Головної інспекції праці своєчасно дадуть відповіді на запитання, і для цього необхідно вказати контакти для зворотного зв'язку.

Болгарські роботодавці, які хочуть прийняти на роботу громадян України, повинні забезпечити їм рівні умови праці з колегами з Болгарії, і

вони не можуть бути менш сприятливими, ніж мінімальні, встановлені трудовим законодавством.

Захист дітей

Дітям, які прибувають до Болгарії у супроводі своїх родичів або друзів, надається підтримка в сімейному оточенні. Для дітей без супроводу керівним принципом також є надання підтримки в сімейному оточенні, а у випадку знаходження поза сім'єю дотримується послідовність заходів захисту (влаштування в сім'ю родичів або друзів, у прийомну сім'ю та, у крайньому випадку, санаторно-курортне, соціальне чи комплексне медичне обслуговування). Кожен випадок базується на індивідуальному підході, дотриманні нормативних процедур і, перш за все, на сучасній оцінці можливості для дитини вжити як адекватних, так і більш сприятливих заходів захисту.

Враховуючи особливе ризикове становище цих дітей, відсутність документів (у багатьох випадках) та відсутність батьківського піклування про їх супроводження, будуть вжиті всі необхідні заходи та дії щодо захисту дітей, а також виділено додаткові кошти на підтримку людям, які піклуватимуться про цих дітей.

Щодо українських дітей без супроводу дирекція «Соціальна допомога» вживає таких дій:

1. збір інформації щодо близьких та родичів або відповідної прийомної сім'ї у якій вони можуть бути розміщені;
2. тимчасове розміщення, у тому числі у випадках невідкладного розміщення поза сім'єю до винесення рішення суду;
3. надання щомісячної допомоги/коштів на дітей, влаштованих на виховання у родичів чи близьких або в прийомній сім'ї;
4. одноразова допомога для задоволення конкретної потреби, що виникла в надзвичайній ситуації і не пов'язана з допомогою на дитину.

Усі діти, які є іноземними громадянами, і діти-біженці, що перебувають у групі ризику, мають право користуватися різними видами соціальних послуг для дітей. Це право мають також їхні батьки або законні представники. Однією з найважливіших форм соціального обслуговування цих людей є надання адекватної психологічної підтримки.

Підтримка Державного агентства з питань захисту дітей

Громадяни України можуть звернутися до Державного агентства з питань захисту дітей (ДАЗД), яке має безпосередній контакт з усіма 147 управліннями соціальної допомоги та відділами захисту дітей у країні, підпорядкованих Агентству соціальної допомоги, які працюють на місцях з дітьми, сім'ями та їхніми близькими.

Кожен громадянин України може звернутися у ДАЗД зручним для нього способом:

- на місці в Державне агентство з питань захисту дітей за адресою: м. Софія, вул. Тріадица, № 2;
- до територіальних структур ДАЗД:
  - м. Бургас, вул. Александровска, № 7-9;
  - м. Варна, бул. Цар Освободітел, № 76 Г, кабінет 515;
  - м. Враца, вул. Стоян Заїмов, № 2, поверх 4, кабінет 14;
  - м. Пловдів, пл. Нікола Мушанов, № 1, кабінет 122 и 134;
  - м. Русе, пл. Свобода, № 6, кабінет 502.
  - м. Стара Загора, ул. Стефан Караджа, № 8
- по e-mail: sacp@sacp.government.bg.

Національна гаряча лінія для дітей

Цілодобово, безкоштовно та по всій країні для консультацій щодо випадків з дітьми працює **Національна гаряча лінія для дітей ДАЗД з узгодженим європейським номером 116 111**. Лінія є частиною Глобальної мережі національних гарячих ліній для дітей – Child Helpline International та співпрацює з лініями у 140 країнах.

Консультанти Національної гарячої лінії для дітей 116 111 готові в будь-який час сім днів на тиждень надати психологічну підтримку та необхідну консультацію українським дітям та громадянам, які прибувають на територію Республіки Болгарія.

Лінія є самим швидким зв'язком із відділами захисту дітей на місцях у країні. Є договір про співпрацю з екстреним номером 112, а також з районними управліннями поліції, регіональними управліннями освіти, муніципалітетами, соціальними службами тощо.

Соціальна підтримка

Громадяни України, які користуються тимчасовим захистом, мають право на соціальну допомогу. Після реєстрації за адресою фактичного проживання у Болгарії вони можуть звернутися із заявою до відповідної дирекції «Соціальна допомога» для виплати наступної соціальної допомоги:

- **Одноразова соціальна допомога у розмірі до 375 лв.**
- **Одноразова цільова соціальна допомога на видачу ідентифікаційної картки.** Розмір цієї допомоги визначається індивідуально, залежно від необхідних витрат, а максимальна сума може становити до 75 лв.
- **Щомісячна соціальна допомога.** Право на цю допомогу мають особи та сім'ї, доходи яких за попередній місяць нижчі від індивідуально визначеного диференційованого мінімального доходу та відповідають встановленим законодавством умовам.
- **Цільова допомога на опалення** – надається на п'ять місяців майбутнього опалювального сезону. Заяви необхідно подати з 1 липня по 31 жовтня.
- Особи, які отримують щомісячну допомогу та цільову допомогу на опалення, **забезпечуються медичною допомогою** за рахунок державного бюджету.
- Особи, які не мають доходів або особистого майна, мають право на **цільові кошти на діагностику і лікування у медичних закладах.**

Права людей з інвалідністю

Громадяни України з інвалідністю, які користуються тимчасовим захистом, мають такі ж права, як і громадяни Болгарії з інвалідністю, за умови, що ступінь зниження працездатності або вид і ступінь інвалідності визначені у відповідності з чинним законодавством Республіки Болгарія.

Соціальні послуги

Основними видами соціальних послуг є: інформування та консультивання, захист і посередництво, громадська робота, терапія і реабілітація, навчання вмінням, підтримка трудових вмінь, щоденний догляд, інтернатний догляд, надання притулку, асистентська допомога. Соціальні послуги надаються за бажанням та особистим вибором особи.

Особи, які бажають скористатися соціальною послугою, подають заяву про своє бажання усно та/або письмово на місці, по телефону або в електронному вигляді в дирекцію «Соціальна допомога» за місцем проживання.

Соціальні послуги для надання притулку надаються у притулках, центрах тимчасового розміщення та кризових центрах. У цих центрах забезпечується тимчасове розміщення (на певну частину доби) безпритульних осіб та сімей, а також тимчасове розміщення в безпечних умовах осіб, які перебувають у кризових ситуаціях та осіб, які постраждали від домашнього насильства та жертв торгівлі людьми. У різних центрах також надаються спеціалізовані інформаційні та консультаційні послуги, захист та посередництво, терапія та реабілітація, а також навчання вмінням. Також надається допомога у записі на курси підготовки та перепідготовки та інші навчальні курси та/або у пошуку роботи. Ці послуги також підходять для осіб без громадянства або осіб, які шукають міжнародного захисту.

Особи без громадянства та особи, які шукають міжнародного захисту, які з об'єктивних причин не можуть підтвердити свою фактичну адресу, можуть користуватися соціальними послугами за місцем їх перебування.

У всіх випадках гострої необхідності в підтримці особи можуть користуватися послугами без попереднього направлення, а відповідна дирекція «Соціальна допомога» негайно вживає необхідних заходів для спрямування користування соціальними послугами. Якщо особа супроводжує дитину і є одним із батьків або опікуном, то послуга також надається дитині. Якщо один із батьків або опікун потребує термінової підтримки, але супроводжує свою дитину, то соціальні послуги надаються також і дитині.

Я, Катерина Железова, засвідчую вірність зробленого мною перекладу з болгарської мови на українську мову даного документу. Переклад складається з 6 (шістьох) сторінок.

Перекладач:

Катерина Железова